

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanja na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

„Ein Schmerzensschrei aus Deutschland.“

Pod tem naslovom prinesla je Graška tetka „Tagespost“ v št. 179 dne 30. junija 1887 članek iz „Köln. Ztg.“, ki jako ostro biča vedno večjo surovost v gotovih meščanskih krogih na Nemškem, ob enem pa tudi bridko toži o nemškem pravosodju, ki zaradi surovosti na obtožni klopi sedeče zločince premilo sodi, ter zahteva odločno, da se postava v tem zmislu poostri in da se pri razsodbah tudi po teh določenih brezozirno postopa. Iz omenjenega članka posnamemo sledeče: Ostudni zločini, ki so se v teku zadnjih tednov godili v Vratislavi, sprožili so jako nujno vprašanje, dali ne bi bilo umestno, za nožne junake (Messerhelden), posebno pa za one, ki imajo v svojih hišah vlačugarice, zakon jako poostriti. Kakor namreč statistika kaže, se surovostni pregreški v Nemčiji od leta do leta nečuvno množe, in dasi je žalostno, vender se mora priznavati, da po sedaj obstoječih postavah tega ostudnega zločina ni mogoče odpraviti. Skušeni kriminalisti so že zdavnej prepričani, da brez poostrenja zakona tako dalje iti ne more, ako se neče, da v večjih mestih ne bo zmirom nevarneje in da poslušajoči uradnik v borbi s surovo drubalijo ne bo brez vse moči. Država in zakonodajstvo ne moreta in ne smeta še nadalje gledati, da se najskrajnejša brutalnost v Nemčiji kaznuje s kaznimi, ki so brez pomena in brez uspeha; sveta dolžnost države in zakonodajstva je, nemudoma zakone tako preustrojiti, da bo zdivjana druhal dobila respekt pred postavo in državnim uradnikom. Pred nekolikimi tedni je „Grenzbote“ jako bridko tožil, kako silno napreduje surovost v Nemčiji; pisatelj dotičnega članka imel je popolnem prav, rekoč, da so kazni zaradi telesne poškodbe pre nizke, da se pri obsodbah preveč v pošteve jemlje pijanost, in da to jedino je uzrok, da razsaja v Nemčiji surovostna kuga, skrajni čas da je, da se odločilni krogi s temi nedostatki resno pečati začno. Ako se najnevarnejši in najostudnejši pobalini zaradi bitke z noži (Messerschlacht) kaznujejo s 3 do 4 mesečnim zaporom, kakor je to vsako leto v tisočerihih slučajih v Nemčiji navadno, potem se ni čuditi, ako se poživinenje vedno

bolj širi in se taki izgredi, kakor so bili oni v Vratislavi, vedno bolj množe.

Tako piše Graška „Tagespost“ o svojih bratcih v Nemčiji, torej list, ki pri vsaki priliki svoj grdi žolč izliva na nas Slovence, ki dan na dan opisuje v dopisih iz Ljubljane slovensko surovost, slovensko neoliko, slovensko brutalnost; dan na dan mahajo v Ljubljano privandrani nemški profesorji v Graški Tagespošti po slovenski mladini, po slovenskih šolah, po slov. profesorjih. A konstatujemo pa tu, da takih surovostij, kakor so v omenjenem članku opisane, na Slovenskem ne nahajamo, tu baš ne razsaja in tudi ne bo surovostna kuga (Rohheitspest), in še nesmo navzlic sleherni dan usiljajoči se nam nemški kulturi tako daleč prišli, da bi se bile bitke z noži. Tja tedaj, kamor škili tako ljubeznjivo vsaki dan Graška Tagesposta, v jedino izveličano Nemčijo naj gredo profesorji Binder, Linhardt, Nedvčd i. dr., tam imajo posla dovolj mej „zuchtlosem Gesindel“ in „verlotterten Schandbuben“, kakor „ad verbum“ imenuje omenjeni nemški list v nemških šolah, od nemških profesorjev izgojene nemške prebivalce nemških mest.

Položaj na Koroškem.

Iz Podjunske doline in okolice 1. julija.

(Izv. dop.)

Največa ovira za razvoj narodne probujenosti na Koroškem je neugodna geografična lega, ker so koroški od kranjskih in štajerskih Slovencev po velikanskih hribih skoro popolnem ločeni. Z Nemci občujejo vsaki dan, z brati na jugu pa le redkokdaj. Skušnja pa uči, da se rodovi, ki so malo v dotiki mej seboj, ne ljubijo, ker se premalo poznajo. Prosto ljudstvo Koroško pozna Kranjce le po delavcih in hlapcih, semkaj prihajajočih, kateri so pa pogosto surovi značaji, in ne morejo vzbujati simpatij za južne brate. Dobro bi tedaj bilo, ko bi omikani in blagosrčni Slovenci iz Ljubljane in drugih mest bolj pogosto obiskovali koroške brate. Na teh bi se Korošci bolj učili spoštovati in ljubiti sorodne Slovence. Korenjaški Ljubljančani, ki so bili nedavno v Blačah, napravili so poseben dober utis na Korošce.

Drugikrat naj bi prišli v Rožno ali Podjunsko dolino, vsako leto nekaj takih izletov v divno ro

mantično Koroško bi mnogo koristilo. Glavna stvar pa bi bila, ko bi se Karavanke predrele z železno črto, bodisi preko Ljubelja (Kranj-Tržič-Borovlje-Celovec), bodisi preko Jezerskega vrha (Kranj-Kokra-Kaplja-Velikovec). Taka črta bi bila važna tudi v stratežnem in kupčijem oziru, kar sprevidijo tudi Celovčani, ki so se nekaj časa potegovali za tako železnico.

Druga velika že davno obžalovana rana so nemške šole, o katerih se je že toliko pisalo. —

Navešti vam hočem zopet originalen slučaj, ki je jasen odgovor našim slovenskim poslancem na njih interpelacijo. 21. junija t. l. obiskal je znani zagriženi deželni šolski nadzornik Gobanc Grebinjsko šolo poleg Velikovca. Prvi razred iste šole obiskuje 115 učencev in učenk, vsi razen treh so popolnem slovenske narodnosti. Ko je gosp. Gobanc prišel v drugi razred, pokaral je učitelja prvega razreda, da je vse „zu wenig deutsch“, die Kinder verstehen mich nicht. Tedaj bi po mnenju g. Gobanca v jedem letu morali biti vsi Slovenci ponemčeni.

Pa v časnikih jadikovati nič ne koristi; treba se je oglašati v državnem zboru in pri državnem sodišči. Slovenski poslanci storili so svojo dolžnost a sedaj naj jo storijo še koroški rodoljubi in naj skrbijo za to, da pride pred državno sodiške zadosti tožeb od strani slovensko-koroških občin.

Bojimo se pa, da bodo v tej reči ravno tako mlačni in popustljivi, kakor pri ustanovitvi podružnic sv. Cirila in Metoda. V veliki Podjunski dolini bi bilo menda lahko ne samo 20, ampak 100 družnikov pridobiti, ako bi se našel človek, ki bi stvar v roke vzel. Ravno tako je v Rožni dolini, kjer je dosti rodoljubov.

Pri zadnjem občnem zboru v Celovci je bil zato izbran večak in neupogljivi rodoljub č. gosp. Gregor Einspiller, nanj se je treba obrniti, z veseljem bode vse pojasnil in gotovo tudi sam prišel podružnico otvoriti. Česa se je bati župniku, ki ga ne morejo ne odstaviti, ne prestaviti? Čemu torej toliko bojazni in odlašanja. Naj se pričenejo podružnice snovati in množiti, kakor gobe po dežji v gozdu. Kolikokrat sem že to slišal naše Nemce poudarjati, posnemajmo jih. Družba stoji na postavnih tleh in pregovor pravi: „kdor se na postavo sklicuje, tega postava tudi brani.“

LISTEK.

Nedeljsko pismo.

Kdor ima časa in denarja dovolj, hladi se že sedaj na Gorenjskem, bodisi na divnem Bledu, kjer je pa hlad letos za tri goldinarje dražji nego doslej, bodisi v idiličnih Lescah, na preprijetnem Podbrezju, ali v kakem drugem letovišči na Save desnem ali levem bregu. Vsi kraji imajo svoje goste, le Kamnik, jedini Kamnik je letos prazen, čudno prazen, smodnik in žveplo prepluša sta tujce, da prav nikogar ni blizu in da posestniki stanišč in kopelišč s povešenimi glavami gladijo okolu, kakor mravlje, če se jim zapali mravljišče.

V letovišcih vlada vesele življenje. Ljudje zabavajo se, kakor se morajo, igrajo in opravljajo ljudi, prirejajo izlete, zevajo ob deževnem vremenu ter uživajo „con anima“ v izdatnih požirkih „dolgi čas“, katerega morajo vrhu vsega tega precej drago plačevati. No vsi se dobro imajo — tako vsaj pripovedujejo in sami sebi verujejo — mi pa, ki nam je sojeno, da dan na dan vršimo isto „efemerno“ delo, mi ne poznamo take naslade, za nas je dan

za dnevom jednak, za nas nastala je takozvana doba kislih kumar.

Suša prevladala je na vse strani in odkar se je moral umakniti Boulanger, ni ga bilo skoro hvalnega predmeta, s kojim bi se pečali. Na srečo pa nam je v zadnji hip na pomoč priskočil srbski kralj Milan ter obiskavši Postojnsko jamo ustavil se v Ljubljani, obedoval pri Ehrfeldu in tako dal Ljubljančanom priliko, z lastnimi očmi videti ga. Bilo je baje mej Ljubljančani naivnih ljudij, katerim se je čudno zdelo, da je Milan civilno opravljen. Čudaki so menda mislili, da pojde s krono na glavi in z žezlom v desnici se sprehajati, kakor Göttejv „Erlkönig mit Krön und Schweif“ in bili so skoro presenečeni, da je bil prav navadno, jako navadno oblečen in da se je vozil v priprostem fijakarji. Fijakar sprva menda sam ni vedel, koga da vozi, kajti na strelišče računil je samo 1 gld. 50 kr. A ko je za vožnjo mesto poldruga goldinarja dobil tri, bila mu je glava takoj električno razsvetljena in za vožnjo na Grad poskočile so njegove akcije že na 2 gld. 50 kr., češ, sedaj dobim gotovo cel — petak. Kralj Milan pa je mej vožnjo na Grad prilastil si nekoliko one lastnosti, katero

gospod Dežman tako rad naglaša pri Kranjcih, to je da so „prrrraktisch“, in ni plačal več, nego se je zahtevalo.

Kakor Postojnska jama, tako je tudi Ljubljana kralju Milanu jako ugajala. Bil je nekda jako dobre volje in na vse zadnje zahteval je vse v Ljubljani izhajajoče liste, mej njimi seveda tudi „Slovenski Narod“, o katerem pa ni bil posebno naudušen, ker je bil že v nemških prevodih čital, kako mu pretipava jetra in obisti.

Taki članki, kakeršen je bil baš pred par dnevi v tem listu o kralji Milanu, marsikomu neso po godu. Ni čuda torej, da je vsi premlevajo, kakor „Deutsche Wacht“ v Celji, tako „Neue Freie Presse“ na Dunaji in pa „the last, not least“ še naša „Laibacher Zeitung“. Slednja je v zadnji čas jako bojevita, prava „ecclesia militans“, vsacega užene v kozji rog. Najhuje pa je zadnjič potipala gospoda Dežmana. Pogrela je namreč neko slovensko peticijo izza 1848. l., katero je bil „tedanji doktorand“ Dežman tudi podpisal. Stvar bila je za Dežmana jako sitna, kajti njegovi somišljeniki so se, čitajoč rečeno notico, kar spogledavali, češ: „Kdo bi bil mislil, da je naš Korel leta 1848. bil

Tretja rana pa je ta, da se slovenski kmet vedno bolj v revščino pogrezuje, posestva pa kupujejo graščaki, ki so razen jedinega barona Reyerja vsi nasprotniki našega jezika in pospeševatelji ponemčevanja. Tukaj ni druge pomoči, kakor denarni zavodi na pr. posojilnice. Jedn sam kmet ne more nič pomagati, če sosed na boben pride, še manj pa celo posestvo kupiti. Posojilnici je pa to mogoče, ali posestvo kupi in pozneje drugemu domačinu proda; ali pa kmetu s posojilom gre na roko.

Želeti bi torej bilo, naj bi slovenska narodna stranka več pozornosti obračala na narodno gospodarstvo, in tam pomagala, kjer je nevarnost največja.

H—.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. julija.

Dopolnilne volitve za češki deželni zbor iz Praške trgovske zbornice bodo v 13. dan avgusta. Dosedaj so zbornico zastopali Nemci, sedaj bodo pa voljeni Čehi, ker ima zbornica češko večino. Najbrž bodo voljeni Peška, Stuchlik, Sebor in Nekvasil. Nekateri zbornični člani bi da radi v deželni zbor volili načelnika gospodarske stranke Friderika Brosche-ja.

Vnanje države.

Srbska kraljica vrne se v kratkem v Beligrad, kjer ostane samo nekaj dni, potem pa pojde s kraljevičem prestolonaslednikom v srbske toplice Arangelovac. Nasprotja mej srbskim kraljem in kraljico so popolnem poravnana. — Ministerski predsednik Ristić razposlal je v inozemstvu okrožnico, v katerej naglašja, da se povod prememb ministerstva samo notranje razmere. Okrožnica naštevja pet točk programa nove vlade in pravi nadalje, da Srbija ne more trpeti, da bi inozemstvo le jedno trenutje dvojilo v njeno dobro voljo. Nova vlada želi dobrih odnosov z vsemi državami. Srbija mora biti element sprave, ter ne sme prevzeti uloge rušiteljice miru, kajti vojna bi utegnila imeti za deželo hude posledice. Delovala bode na to, da se ohrani red in mir na Balkanu.

Pojuteršnjem snide se **bolgarsko** veliko sebranje v Trnovem. Skoro gotovo je, da bode sebranje volilo kneza. Volitev novega kneza seveda ne bode imela družega uspeha, kakor je izvolitev Waldemarja. Najbrž izvoljeni princ ne bode prestola prevzel, dobro vedoč, da ne bi ga potrdile velevlasti. Bolgarska vlada sicer razlaga malo nejasen tekst Berolinske pogodbe tako, da je dosti, če volitev pritrdi le večina velevlastij, da je tedaj vse jedno ali jo potrdi Rusija ali ne, toda v Berolinskem dogovoru je odločno izrečeno, da mora potrditi najprej volitev Turčija. Ker baš sedaj ruski upliv v Carigradu narašča. Rusiji tedaj ne bode težko pregovoriti sultana, da izvolitve bolgarskega kneza potrdil ne bode, zlasti ker jo bode podpirala Francija, saj vidimo, kako sta Francija in Rusija lahko sultana pregovorili, da odlašja ratifikacijo angleško turške pogodbe zastran Egipta. Naj razlagajo Berolinski dogovor kakor koli, na noben način ne bode izvolitvijo kneza nič, samo regenti in ministri bodo spravili deželo še v večje zadrege.

Nemški listi so pred nekaterimi dnevi zopet poročali, da je znani ruski časnikar Katkov prišel pri carji v nemilost. Poročali so, da se mu bode po novem letu odvzelo uredništvo „Moskovskih Vedomostij.“ Ta list je lastnina Moskovskega vseučilišča in Katkov ga ima v najemu. O novem letu, trdili so nemški listi, da poteče čas najemniški pogodbi, katera se pa na željo carjevo ne bode več ponovila. Novejša izvestja iz Peterburga pa zatr-

jujejo, da so vse to le kombinacije nemških listov. Katkov je pa ravno tako v milosti pri carji, kot je bil poprej.

Sedanja turška vlada prišla je ob vse zaupanje pri sultanu, ker je z Anglijo sklenila pogodbo zaradi Egipta. Kakor se poroča iz Carigrada, odstojilo bode v kratkem turško ministerstvo. Najbrž bode Chaireddin paša postal veliki vezir. Novo turško ministerstvo bode prijaznejši Rusiji in Franciji in ne bode tako naklonjeno Angliji.

Italijanski senat dosedaj ni imel dosti upliva na ustavno življenje. Zategadelj ga mislijo reformovati. Senatorji so že imeli več posvetovanj, kako naj bi ga preustrojili. Izvolili bodo posebno komisijo, da bode to stvar proučevala. — Mnogo pozornosti obrnil je nase predvčerajšnji govor ministra Crispija v italijanske zbornice. Poudarjal je, da se v egiptskem vprašanju ujema angleški in italijanski interesi ter izjavil, da se bode bolgarsko vprašanje kmalu rešilo. Da bi se v kratkem rušil mir, ni misliti. Tudi Rusija želi miru.

Najhuje si Francija prizadeva, da bi sultana pregovorila, da ne bi ratifikoval angleško-turško pogodbe zastran Egipta. Rusija se nekda za to stvar dosti ne briga in je vso inicijativo prepustila Franciji. Noto izročil je Porti samo francoski veleposlanik, dočim je ruski poslal le dragomana, da opozori turško vlado na nek časniški članek v katerem se trdi, da bode javno mnenje prisililo Rusijo, iskati odškodovanje v Mali Aziji, ako Turčija ratifikuje angleško turško pogodbo zastran Egipta in tako škoduje ruskim koristim. Francoska nota energično protestuje proti ratifikaciji pogodbe, katera bi škodovala interesom Francije in rušila ravnotežje vlastij ob sredozemskem morji, in uničila sultanovo avtoriteto v Egiptu. Ako pa sultan ne bode ratifikoval pogodbe, obeta Francija Turkom podporo za vse posledice, ki bi izvirale iz tega koraka. Če pa sultan potrdi pogodbo, bode se pa Francija poslužila vseh sredstev, da varuje svoje koristi. — Po poročilih iz Kajire misli egiptsko ministerstvo odstopiti. Iz kakšnega povoda, se ne poroča.

Domače stvari.

— (Odlikovanje) Peterburško vseučilišče imenovalo je Ivana Kukuljeviča Sakcinskega povodom 50 letnice njegovega književnega delovanja svojim častnim članom.

— (Ustopenice) k banketu, kateri bode v čitalnični restavraciji dne 10. julija ob 1. uri popoldne, o priliki blagoslovljenja zastave slov. del. pevskega društva „Slavec“, dobivajo se v trafiki Čitalnice in pri društvenem predsedniku gosp. Fran Sakser-ji, ter veljajo po 1 gld.

— (Slavnost zlatomašnika Einspielerja.) Dne 21. avgusta t. l. bode naš marljivi in občespoštovani prvoboritelj, in starosta koroških Slovencev, preč. gosp. prof. Andrej Einspieler, v svojem rojstnem kraju, v Svečah v Rožni dolini, daroval zlato mašo. — V ta namen sestavil se je v Celovci slavnostni odbor, kateremu je nalog, takoj vse potrebno ukreniti, da se priredi slavljenčevim ogromnim zaslugam dostojna in primerna slavnost.

— (Posnemanja vredno.) Gospod Oroslov Dolenc, mestni odbornik in okrajni predstojnik, nabral je v svojem mestnem oddelku za po toči poškodovane 213 gld. 30 kr. in 62 gld. 30 kr., torej skupaj 275 gld. 60 kr. Dalje zopet za pogorelce v Godešičah 7 gld. Hvala mu!

— (Konečne skušnje gojencev „Glasbene Matice“) vršile se bodo letos 6., 7. in 8. julija vsak dan popoldne počenši ob 1/2 6. uri

v šolskih prostorih „Glasbene Matice“ (Virantovo poslopje II. nadstropje). Vzpored izpitanja: Prvi dan: Praktično znanje gojencev v igri na glasoviru. Drugi dan: Isto nadalje, potem izpit v igri na gosli. Tretji dan: Teorija, harmonija in petje. Tega dne koncem izpitanja razdele se šolska spričevala. Ustop imajo vsi prijatelji zavoda, vabijo pa se zlasti stariši in reditelji Matičnih gojencev.

— (Ljubljansko uradniško konsumno društvo.) Na poziv osnovnega odbora se je zbralo 29. m. m. v Srajnarjevi pivarni na sv. Petra cesti kakih 80 uradnikov vseh vrst. Zbrane je pozdravil oče snujočega se društva, pristav tobačne tovarne g. Strnad, ter povabil ces. kr. stavbenega svetnika g. Potočnika, da prevzame predsedništvo. Zahvaljujoč se na izkazanej časti, onemni razmer, ki silijo uradnika, da si olajša življenje. V to bodi konsumno društvo. V zaupanji na lastno moč in združenimi močmi bo dal se doseči društva namen.

— Potem čita g. A. Svetek po njem izdelana pravila, ki so bila po živahnej debati z malimi spremembami vsprejeta. Društvo bo imelo naslov: „Prvo ljubljansko uradniško konsumno društvo, registrovana zadruga z omejenim poročtvom“. Ud mora biti vsakdo, ki je nastavljen v državnej, deželnej, občinske ali zasobnej službi, samo oni ne, ki imajo službo pri tekmujočih podjetjih. Upisnina znaša 2, 1 delež 40 gld., ki se pa lahko tudi v mesečnih obrokih uplača. Po štiri ure trajajočem zborovanji je sklenil predsednik sejo s klicem: „Živelo konsumno društvo!“ Na kar se je izrekla izmej udeležencev zahvala njemu, vsemu osnovalnemu odboru, posebno pa gg. Svetku in Strnadu. V pričo notarja gosp. Gogale so se potem upisali prvi udje novega društva. V osnovnem odboru so razen že imenovanih še gg.: zasobni uradnik Kalmus, glavni davkar Lenarčič, prof. Proft in Vester, poštni uradnik Tomažič in železnični uradnik Svetek — imena, ki dajo uspehu društva dober prognostikon. Osnovni odbor ima nalogo, storiti pri oblastnjah vse potrebne korake.

— (Škrlatica) hudo razsaja v Strelških ulicah št. 8, kjer je kar nagloma umrlo v štirih dneh čvetero otrok, mnogo jih je pa še zelo nevarno bolnih. Opozarjamo mestni zdravstveni svet na to izredno umrljivost baš v tej hiši, da bi takoj komisijonalno pregledal stanišča in kmalu udušil kali tej kužni bolezni.

— (Mej pericami) v okolici Ljubljanski začela se je velika razburjenost, ker je davčni organi hočejo obdačiti. Ker pa stvar ne bode tako huda, kakor je hudomušni ljudje strašijo, upamo, da se nam „štrajka“ peric ni bati.

— (Radost v Srbiji.) Ko se je razširila vest, da se je premenilo ministerstvo, popustili so kmetje delo na polji, šli domov, oblekli se praznično potem pa šli v cerkev zahvaljevat se Bogu za srečni preobrat. V Gorenjem Milanovci razsvetljevali so meščani mesto sedem večerov zapored. V mnogih mestih prirejajo se slavnosti novi vladi na čast, vse je na novo oživelo. Če nasproti takim izrazom javnega mnenja „glasilo kranjskih ustavovercev“ zavija in zlorabi naše članke o srbskem preobratu nam je to le v čast in največja obsodba bila bi za nas, kadar bi nas „Wochenblatt“ in njega uredniki hvalili.

„tak gad?“ Zato je pa tudi Dežman vzel gosje pero v svoje desno roko in v „Wochenblattu“ na široko in dolgo se opravičeval. Dejal je mej drugim, da pameten človek ne more pripisavati važnosti političnega veroizpovedanja takemu pismu, ki je nastalo v dijaških krogih. To bil je le izraz takratnega idealnega mišljenja, ki pa nikakor ni mero-dajno za vse življenje. Govoril in tožil je nadalje še o reakciji, katera da je uničila svobodo in pre-drugačila nekdanje svobodnjake, da so s suknjo menjali tudi svoja načela in svoje politično pre-pričanje.

Dežmanova apologija ni bila ravno slaba, za 1848. l. se je v svojih pristašev očeh še dosti dobro umil. A kaj mu to pomaga, ko je mnogo let pozneje bil zopet „recidiven?“ Vprašam ga, je li ta krat delovala tudi še dijaška naučenost in idealno mišljenje, ko je on znano petico z več nego 20.000 podpisi sam podpisal in v družbi s pokojnim Tomanom, katerega bomo baš jutri v Kamnigoric proslavljali, ministru izročil in priporočil? To in pa naučena napitnica velikošolcem, da naj si le Slo-venke izbirajo za soproge, bilo je sicer njegovo poslednje narodno dejanje, tajl pa tega menda vender

ne bode, čeravno mu bode tudi ta precep nadležen in sem jako radoveden, kako se bode izvil „der prraktische Krainer.“

V svoji „praktičnosti“ dobil je mož res že čudne nazore in v današnjem „Wochenblattu“ prav resnobno trdi, da hrvatska opozicija tira nečuten terorizem s tem, da objavlja imena volilcev, ki so glasovali v nasprotnem zmislu, ali se volitve udeležili neso. Bože moj! Dežman, prorok svobode, ki tako ganljivo toži o nekdanji reakciji, spodtika se nad tako malostjo! On, ki je nosil poljskega rodoljuba in prognanca Koritka krsto na sv. Krištofa grobišče, zmatra objavljanje imen volilcev za terorizem! Zares čudni pojmi o svobodi v ustavni državi!

Da, da, mladeniško navdušenje dijaških let ni mero-dajno za vse življenje, vsaj za nekatere ljudi ne. Kdor si pa to navdušenje ohrani in do-sledno postopa vse svoje žive dni, svetlo mu je lice pred narodom in hvaležni rojaki proslavljajo njegov spomin in se ogrevajo na njegovem domoljubnem delovanji, kakor se bode jutri godilo v Kamnigoric na dr. Tomana rojstnem domu. Na svidenje v Kamnigoric!

S.

Mabel Vaughan.

(Roman. V angleškem spisala Marija S. Cummins poslovenil J. P—ski.)

Drugi del.

Prvo poglavje.

(Dalje.)

„Že prav, a pomisli, draga, da to ni navadna veselica. Napravi jo gospa Bloodgoodova, žena držav-nega poslanca našega okraja. To je kaj imenitna rodovina, jedna izmej najstarejših daleč okrog. Jaz sem slišala o njih in lepih njih dejanjih, ko sem še doma bivala. Ona jih pred tvojim dohodom ni po-znala, in sedaj se ona na to zanaša, da tja pojdeš in se dobro vedeš. Škoda bi bila, ko bi se ti njeni nameri uprla. Ti pač dobro veš, kako trmasta je, ko se je v kako stvar umislila.“ Sabija je kaj go-reče govorila ter se potegovala za sestrino stvar kot za svojo; kazala pa se je tudi nekoliko v strahu, da bi Mabel lahko izbudila nje nevoljo, česar se je sama od mladih let vedno ogibala.

V navadnih okolščinah bila bi se Mabel ču-tila zavezano izpolniti želje svojima tetama, naj bi jej to bilo še toli huda žrtva; a v sedanjih srčnih

— (Podružnica v Celji družbe sv. Cirila in Metoda) ima v nedeljo 3. t. m. popoldne ob 3. uri v prostorih Celjske čitalnice izredni občni zbor. Na dnevnem redu je volitev zastopnikov za veliko skupščino in slučajni predlogi. K temu zboru vabi uljudno odbor.

— (Nesreča.) Iz Kranja se nam piše: V veliki nevarnosti bila sta dne 26. junija t. l. pri ljubljani naš zdravnik dr. Šavnik in Tržiški zdravnik Lukež. Ko sta se namreč vračala izpod Ljubelja, kjer sta imela zdravniško opravilo, v Trzič, splašil se jima je konj, ko sta se stoprav vozila po klanci nizdolju pred uhom v Trzič. Voz trčil je ob odrič, ter se prevrnil, gospoda odletela sta z voza na strmo cesto, konj pa je dirjal skozi cel trg ter mej potjo dobro razbil voz, tako da je konečno, ko so ga na južni strani Tržiške prišli in ustavili, pri sebi imel le še kos prvega vozovega konca. Dr. Šavnik bil je srečen v nesreči, poškodovan se je pri padci z voza na obrazu in na nogi, pa neznatno, Tržiški zdravnik pa si je zlomil levo roko, katero mu je takoj uravnal in obvezal srečnejši kolega.

— (Iz Metlike) se nam piše dne 30. junija: Poročam Vam žalostno vest, da imamo trtno uš v občini Drašički. G. učitelj Šetina iz Črnomlja odposlan od tamošnjega c. kr. okrajnega glavarstva, konstatoval je filoksero v vinogradih pri sv. Ani v vasi Vidošiči.

— (Kranjska deželna ustava in deželni zastop.) Pod tem naslovom je ravno na svitlo prišla knjiga, katera v obeh jezikih obsega vse zakone in druge določbe, ki se tičejo deželne ustave in deželne zastopa. Ta zbirka, glede na sedaj veljavne določbe v sistematičnem redu skrbno sestavljena po deželnem tajniku Josipu Pfeiferju, odpomogla bode gotovo silnej potrebi. Zvezek, 11 tiskanih pol na lepem belem papirju v osmerki, lično na pol v platno vezan, se dobiva v tiskarni Klein in Kovač po 1 gld., s poštnino vred 1 gld. 10 kr.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Julin 2. julija. Vožnja cesarjeviča iz Lancuta v Potockega letovišče, graščino Julin, bila triumfalen sprevod. Naudušenja več tisoč broječega kmetijskega prebivalstva po vsej progi ni moči popisati. Po obedu šel cesarjevič z Romanom Potockim na lov. Ko sta prišla z lova nazaj, bila graščina čarobno razsvetljena. Dasi je privrela ogromna množica prebivalstva, bil red vender uzoren. Popoldne odpelje se cesarjevič v Przemysl, Krasiczyn in došpe v Levov ob 10. uri zvečer.

Rim 2. julija. Senat končal tajna posvetovanja zaradi preosnovne sonata in vsprejel dnevni red, v katerem se strinja s preosnovo. Naročil je komisiji, da izdela primerne predloge in ukrene potrebne neredbe.

Narodno-gospodarske stvari.

Načrt kmetijske krajne razstave v Trbovljah od 24. do 28. dne meseca septembra t. l.

Namera razstave je, kmetovalce vzbujati vsestransko k naprednemu in intenzivnemu delu ter jih opozoriti na izbornosti pa tudi pomanjkljivosti njih

razmerah jej je bila že misel gibati se mej mnogobrojnimi tujci silno mučna in skušala je teta Sabija razloge pobijati z besedami: „A jaz se bi gotovo dobro ne vedla. Ne delala bi časti niti sebi, niti teti Margariti. Jaz se ne počutim dobro. Tužna sem in nesrečna.“

Zadnje besede izrekla je tja v en dan; a Sabija razumevala jo je prav naravno ter je odvrnila z nekaj pomilujočim, nekaj pa očitajočim glasom: „Draga, rada ti verujem; — a vsaj za nekaj časa bi šla tja. Ne čudim se ti. Nesumneno se ujedat zaradi Henrika, ki misli, da je sem došel, da bi prav tako okoli rajal kot v Novem Jorku. A draga moja! ti ga ne moreš preobrniti, tudi nič ne hasne mnogo na to misliti. Tja v družbo ga ne bode, tega si lahko preverjena; res ni vredno, da te to toliko grize. Kaj lepa pot je do Bloodgoodove pristave in lepo je, če si tam. Gospa Paradoxsova je ravnokar poslala povabilo, da bi se v njenem vozu tja peljala. Lehko jej odgovoriš, da češ, in potem je vse v redu. Časa imaš še tudi dovolj, in Margarita bode zadovoljena —“

V tem hipu se oglasi gospa Ridgwayeva, ki je Sabijo zaradi neke gospodarstvene zadeve poklicala. Naglo se je morala odpraviti; Mabel jej je komaj

hovega dejstva. Vzprejemali se bodo vsakršni kmetijski in gozdarski proizvodi, stroji in orodja, pridelki vinarstva, sadjarstva in sočivjarstva, nadalje domači obrtniški izdelki, šolske opravke, učila in šolarska dela, naposled tudi proizvodi, ki spadajo v obseg rudniške ter umeteljno-obrtniške industrije.

Za razstavo in darila sposobni predmeti so torej:

I. Domača živina. — A. Goveda: Biki (licencirani), krave — breje ali pa s teletom — od zvršenega 2. do 7. leta; telice. — B. Prešiči: Mrjasci, svinje, presice za pleme in take za rejo. — C. Ovce, koze, kinci. — D. Perutnina: Štajerske kure, pa tudi druge (petelin s kokošima), — potem gosi, race, golobje itd.

Opomenja. Za nadzorstvo in pičo živali skrbeti ima razstavljalec. Tudi se mora ta o živalih, ki so označene pod A., izkazati z rednimi živinskimi potnimi listi. — Živali, označene pod D. (perutnina) morajo se razstaviti v posebnih zgradbah (kurnikih). — E. Bučele: Celi panji, razne zvrsti panjev; orodja, rabljiva pri bučeloreji.

II. Živalski proizvodi. Surovo maslo, sir, maslo, med, volna in dr. v količini, ki je razsojevanju prikladna.

III. Zemljiški pridelki. — A. Kmetijski in gozdarski pridelki: Izmlačeno žito, pa tako v klasji in storžih, semena, gomoljati sadeži, rastline za klajo, gozdne rastline (sadike) itd. — Moka, kruh, nagizdne pekarije, lesovje (deske, late, dōge, drōgl in dr.)

Opomenja. Od t-h pridelkov se mora razstaviti tudi zadostna količina in sicer od žit vsaj 12 litrov ter naj se, kolikor možno, pridene zraven klasje, oziroma stroče, storžki in krajevna zaznamba (ime).

B. Pridelki sadjarstva, vinarstva in sočivjarstva: Vinsko grozdje, ovočje, — sveže, posušeno in konzervirano; ukuhanu sadje, ovočni soki; sočivje, sveže in konzervirano; potem divjaki ter plemenitena sadna drevesca; — ameriške trte in načini trsnega požlantenja.

Opomenja. Pri sadnih zvrsteh postaviti se ima krajno ime ter od vsake sorte razstavi naj se po 4 kose. — Grozdi naj se, če le mogoče izlože z lesom in listi.

IV. Kmetijski stroji, orodja in dr. Vsa kmetijska orodja, stroji itd., kmetijsko in gozdarsko zidarstvo, risarije, obrabi in dr.

V. Kmetijska industrija. Tu je posebno ozir jemati na domačo obrtnijo (pletenje jerbasov, rokodelska dela, opeke, lončarski izdelki, usnje in usnjene stvari, lesnina (suha roba), sedlarski, jermenski izdelki, barvarije itd.)

VI. Vrvežne (kuhane) in žgane pijače. Vina, pivo, žganje, tolkec, šampanjci, medica, kis, rudniške vode (slatine itd.)

Opomenja. Od vsakega vina ali druge pijače, ki se misli razstaviti, naj se upošlejo vsaj 3 steklenice. Pri vinih naj se izvoli zaznamovati tudi gorica, kjer so vzrasla, potem sorta grozdja, dalje letnik in cena.

VII. Rudarstvo in fužinarstvo. Razni proizvodi, ki spadajo v ti stroki.

VIII. Šolski vrti. Uprava šolskih vrtov. Izdelki šolskih vrtov. Načrti šolskih vrtov, načrti otroških vrtov ali zabavišč itd.

IX. Šolstvo sploh in šolarska dela. Oprave učilnic, načrti šolskih poslopij, pismeni šl. izdelki, risarije in dr. Raznotera rokotvorna ženska dela.

X. Skupne (kolektivne) izložbe. Za večje posestnike, podružnice ali družbe, ki namestavajo kaj razstaviti, odločil in pribrani se bode poseben prostor. Za vsak oddelek zaznamovanega razstavnega načrta odločena so znatna darila, recimo: denarji v srebru in zlatu (cekini), srebrne in bro-

še zaklicala: „Teta Sabija, jaz ne morem iti, res jaz ne morem. Rada bi, da to teti Margariti poveste.“

Stvar pa se je popolnem zasukala, ko je pri obedu Henrik nenadoma izjavil, da nameruje povabiti vsprejeti.

„Henrik, to je prav,“ rekla je teta Margarita, komaj se nadejaje, da bi šel v družbo, ker se je večkrat o takih veselicah kaj zaničljivo izražoval. „Ničesa ne izgubiš, če ohranjuješ znanje z Bloodgoodovimi; v vsem okraji ni nikogar, ki bi napravljaj tako prijetne veselice kot oni.“

„Vsekakor je kaj lepa vožnja,“ rekel je Henrik s precej nemarnim glasom. „Ves svet blezo če ven. Danes jutraj so me mlademu Bloodgoodu predstavili v pristavi jezeru, kjer sem ribe lovil; kaj zal dečko je. Prosil me je, naj zvečer obiščem njegovega očeta, in obljubil sem mu. Zdi se mi, tu je neki mladenič iz mesta — njegovo ime sem izpozabil, — ki je te počitnice ta kraj obiskal; kaj dobro poznan je po vsej pokrajini. Veselica bode njemu na čast. Bil je nekje na onem konci sveta ter jutri zopet odpotuje. Le brzo misli tu pozdraviti svoje prijatelje, potem pa se odpeljati.“

(Dalje prih.)

naste kolanje ter priznanske diplome. Le-ta darila poklonila se bodo od države, od dežele in c. kr. kmetijske družbe ter tudi od zasobnikov.

Za I. oddelek morajo le taki premirani biti, ki so iz okrajev: Laško, Konjice, Šmarje; mej tem, ko za razstavljene stvari iz vseh družih oddelkov ni omejitve glede na obdaritev razstavljavcev. Razstavljenci iz tujih okrajev za oddelke I., II. in III. vsprejmo za izvrstne proizvode priznanske diplome. Dan, kdaj se bode živina lahko prignala na razstavni prostor (odd. I.), bode se pripravljeno razstavljavcem posebej oznanil. Razstavljenci, ki mislijo skupno razstavo v posebnej zgradbi (paviljonu) prirediti, morajo to zgradbo na lastne stroške postaviti; najemnine za prostor ne bode odrajtati. Razstavni odbor namerava tudi urediti pokušališče za razna vina. Zato bi bilo želeli, da se jih mnogo zgleda v to započetje. Oglasila k razstavi naj se pripošlejo do 15. avgusta t. l. Pri tem ima vsak razstavljavec natančno povedati, koliko bode rabil prostora za svojo razložbo. Načrt delitve daril (premi) objavil se bode pozneje. V obroku osem dni po zvršeni razstavi imajo se vse stvari iz razstavnega prostora odpraviti. Po preteku tega roka ne prevzame izvrševalni odbor nikakega jamstva več. Razstavljenci imajo razstavne stvari sami iz zabojev itd. spraviti, jih postaviti in v obče urediti ali pa v to koga od razstavnega odbora nalašč pooblastiti.

Za slovesnosti z godbo in petjem bode se pozneje objavil poseben, tiskan vsprej.

Ustopenice za jedenkratni pohod razstave stale bodo 20 kr. Ustopenice po 50 kr. dajo lastniku pravico, poljubno v teku celega dne razstavo obiskati. Ustopenice po 2 gld. pa veljajo za poljubno obiskovanje razstave v vseh petih dneh. Razstavljavcem je pohod razstave brezplačen.

Jurij Gossleth vitez Werkstätten, l. r.,
industrijalec, predsednik.

Ferdo Roš, l. r., Mart. Terpotitz, l. r.,
velepos., podpredsednik. rudarski vodja, podpredsednik.

Gospodje pevci

slovenskega delavskega pevskega društva „Slavec“ vabijo se, da blagovolijo v nedeljo popoldne ob 2. uri in vse prihodnje skušnje za veliko slavnost sv. Cirila in Metoda polnoštevilno se udeleževati.

Odbor.

Poslano.

O priliki L. Tomanove svedanosti naznanjam vsem bratje častiteljem, da se nahaja v moji zalogi precejšnjo število

Lovro Toman-ovih

Glasov domorodnih,

kotih sem nekaj elegantno, v pristno angleško platno vezal, bogato oplešal z zlatom in črnim tiskom v spomin slavnosti. Dobivajo se le pri meni po 70 kr., po pošti 10 kr. več.

(484—1) Fran Dežman,
knjigovezec, Sv. Petra cesta št. 6 v Ljubljani.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji (192—70)
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Loterijske srečke 28. junija.

V Brnu: 5, 20, 23, 11, 38.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
1. julija	7. zjutraj	738.18 mm.	16.2° C	sl. zah.	dež.	8.00 mm.
	2. pop.	737.56 mm.	17.4° C	sl. zah.	dež.	
	9. zvečer	737.52 mm.	16.8° C	sl. zah.	d. jas.	dežja.

Srednja temperatura 16.8°, za 2.2° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dné 28. junija t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	7.31	Špeh povojen, kgr.	64
Rež,	5.20	Surovo maslo,	90
Ječmen,	4.22	Jajce, jedno	15
Oves,	2.92	Mleko, liter	8
Ajda,	4.39	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	5.20	Telečje	50
Koruza,	5.20	Svinjsko	60
Krompir,	2.14	Koštrunovo	36
Leča,	12	Pišanec	50
Grah,	12	Golob	15
Fizol,	10	Seno, 100 kilo	1.96
Maslo,	1	Slama,	2.05
Mast,	67	Drva trda, 4 metr.	630
Špeh frišen,	60	„ mehka, „	410

St. 11.059.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.